

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/31/2023
Identifikačné číslo spisu:	6121404160
Dátum vydania rozhodnutia:	30.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6121404160.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu: Ručiteľ s. r. o., so sídlom Mostová 2, Bratislava, IČO: 46 745 556, zastúpený ADVOKAT-S, spol. s r.o., so sídlom Konventná 9, Bratislava, IČO: 35 948 540, proti žalovanému: BMX klub Rača, so sídlom Hečkova 3, Bratislava, IČO: 30 808 774, zastúpený Mgr. Vladimír Šárnik, advokát so sídlom Rožňavská 2, Bratislava, o zaplatenie 662,40 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B3-24Cb/29/2021, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2022 č. k. 3Cob/184/2022-126, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 16. júna 2022 č. k. 24Cb/29/2021-70 v prvom výroku konanie zastavil a v druhom výroku stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 662,40 eura s príslušenstvom, spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne od 17. júna 2021 do zaplatenia a náhradou trov konania. Žalobcom uplatnený nárok predstavoval bezdôvodné obohatenie za užívanie pozemku - parcely registra „C“ číslo XXXX/XXX v k. ú. L., ktorý je vo vlastníctve žalobcu, a to za obdobie od 1. marca 2021 do 31. mája 2021. Žalovaný v podanom odpore namietal, že žalobca si uplatnil nesplatný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, keď jeho splatnosť môže v zmysle § 563 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) nastať deň po požiadaní. Žalobca podaním zo 7. mája 2022 zobral žalobu v celom rozsahu späť a konanie navrhol

zastaviť, a to z dôvodu uhradenia dlžnej sumy žalovaným 15. februára 2022. Žalobca žiadal priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.2. Súd prvej inštancie vzhľadom na späťvzatie žaloby žalobcom konanie podľa § 145 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) zastavil. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Zastavenie konania podľa súdu prvej inštancie procesne zaviniť žalovaný, ktorý žalovanú sumu uhradil až po podaní návrhu na vydanie platobného rozkazu. Súd prvej inštancie ale zohľadnil, že splatnosť bezdôvodného obohatenia nastala až nasledujúcim dňom po doručení platobného rozkazu a návrhu na jeho vydanie žalovanému. Žalobca k návrhu na vydanie platobného rozkazu nepredložil žiaden dôkaz o tom, že žalovaného vyzval na zaplatenie bezdôvodného obohatenia za mesiace marec až máj 2021, pričom výzvu z roku 2014 za takúto výzvu nemožno považovať. Žalovaný mal zároveň v zmysle § 563 OZ žalovaný nárok zaplatiť už deň nasledujúci po doručení návrhu na vydanie platobného rozkazu a platobného rozkazu z 2. júla 2021, a nie až 15. februára 2022. Žalovaný mal následne podať sťažnosť len proti výroku o trovách konania. Ak by obe sporové strany postupovali účelne, žiadne trovy by v konaní nevznikli. Podľa súdu prvej inštancie je preto spravodlivé, aby každá sporová strana znášala svoje trovy konania sama.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na základe odvolania žalobcu a odvolania žalovaného uznesením z 30. novembra 2022 č. k. 3Cob/184/2022-126 v prvom výroku zmenil druhý výrok uznesenia súdu prvej inštancie týkajúci sa nároku na náhradu trov konania tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Odvolací súd v druhom výroku žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že otázku zavinenia zastavenia konania a dôvodnosti podanej žaloby môže súd posudzovať čisto z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva. Pokiaľ dôjde k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia žaloby, je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť na oboch procesných stranách. Kritérium procesného zavinenia je potrebné posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalobca v konaní požadoval, resp. akého výsledku sa domáhal a skutočnosťou, pre ktorú žalobca neskôr vzal žalobu späť. Nie je pritom podľa odvolacieho súdu vylúčená aplikácia § 257 CSP.

2.2. Odvolací súd dospel k záveru, že z procesného hľadiska zastavenie konania zaviniť žalovaný, ktorý uhradil žalovanú sumu s úrokmi z omeškania. Tvrdenia žalovaného, že žalobca v konaní uplatnil nesplátný nárok, boli podľa odvolacieho súdu bez právneho významu. Skutkové tvrdenia uvádzané žalovaným sa týkajú veci samej, ktoré súd nemôže posudzovať, pretože by išlo o posúdenie dôvodnosti nároku vo veci samej. Z uvedeného dôvodu odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o nároku na náhradu trov konania zmenil tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Odvolací súd nevzhliadol dôvod hodný osobitného zreteľa pre aplikáciu § 257 CSP.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu navrhuje, aby zrušil uznesenie odvolacieho súdu. Žalovaný uviedol dôvody prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 CSP.

3.1. Nárok žalobcu nebol podľa žalovaného v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu splatný. Žaloba tak ku dňu podania nebola dôvodná, ale bola predčasná. Žalovaný zaplatil pohľadávku po podaní žaloby, avšak z dôvodu, že sa až po doručení platobného rozkazu stala splatnou. Žalovaný poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 1241/2012 a na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 207/2012. Priznanie náhrady trov konania žalobcovi, ktorý žaluje nesplátnu pohľadávku, podľa dovolateľa predstavuje zrejmu nespravodlivosť. Odvolací súd sa preto odchyľil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ohľadom právnej otázky nároku na náhradu trov konania pri predčasnej žalobe. Pokiaľ veriteľ žaluje nesplátnu pohľadávku, nepatrí mu nárok na náhradu trov konania za úkony uskutočnené pred splatnosťou pohľadávky. Nárok na náhradu trov konania má byť podľa žalovaného priznaný až za tie úkony, ktoré boli vykonané po tom, ako sa

pohľadávka stala splatnou a žalovaný ju nezaplatil.

3.2. Odvolací súd podľa dovolateľa nereagoval na námietku žalovaného týkajúcu sa porušenia dobrých mravov. Žalovaný v konaní tvrdil, že žalobca zlomyseľne a šikanózne uplatnil nárok na bezdôvodné obohatenie za už uplynulé obdobie nie naraz, ale bezdôvodne po častiach, vždy za dva mesiace samostatnými návrhmi podanými súčasne. Takýto postup žalobcu je podľa žalovaného šikanóznym a motivovaný iba snahou zvýšiť trovy konania a obťažovať žalovaného. Námietka šikanózneho výkonu práva a porušenia dobrých mravov bola podľa žalovaného relevantná bez ohľadu na to, že žaloba bola podaná predčasne. Odvolací súd na túto námietku žalovaného nereagoval, preto podľa dovolateľa prišlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces.

4. K dovolaniu žalovaného doručil súdu vyjadrenie žalobca. Žalobca vo vyjadrení poukázal na skutočnosť, že žalovaný ani po doručení platobného rozkazu pohľadávku žalobcovi neuhradil, ale voči platobnému rozkazu podal odpor, v ktorom argumentoval nielen nesplatnosťou žalovaného nároku, ale aj rozporom s dobrými mravmi. Žalovaný svoj záväzok uhradil až po podaní návrhu na pokračovanie v konaní na súde príslušnom podľa CSP. Zároveň prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 421 ods. 1 CSP je podľa žalobcu vylúčená podľa § 421 ods. 2 CSP. Žalovaný podľa žalobcu ani nevymedzil nesprávne právne posúdenie veci. Vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP žalobca uviedol, že odvolací súd jasne uviedol, že súd prvej inštancie vo veci nesprávne rozhodol, ak nárok na náhradu trov konania nepriznal žiadnej sporovej strane, pretože zavinenie na zastavení konania je potrebné vnímať výlučne z procesného hľadiska. Žalobca dovolaciemu súdu navrhuje dovolanie žalovaného odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

6. Žalovaný dovolanie uplatnil pre dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 CSP v spojení s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP a pre dovolací dôvod v zmysle § 431 ods. 1 CSP spočívajúci vo vade nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

9. Prípustnosť dovolania uplatneného pre nesprávne právne posúdenie veci je vylúčená v prípade rozhodnutí, ktorými odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniam uvedeným v § 357 písm. a) až n) CSP, a to v zmysle vyššie citovaného § 421 ods. 2 CSP. Žalovaný podal dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd rozhodoval o odvolaní žalobcu a žalovaného voči výroku uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, že žiadnej zo sporových strán náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd tak rozhodoval o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému podľa § 357 písm. m) CSP. Prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 421 ods. 1 CSP (pre nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 432 ods. 1 CSP) tak výslovne vylučuje § 421 ods. 2 CSP.

10. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, najvyšší súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu z 29. septembra 2021 sp. zn. 1VOBdo/2/2021, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 91/2021, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely

posudzovania väd zmätočnosti v zmysle ust. § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému podľa § 357 písm. m) CSP, preto nie je vylúčené z prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

11. Žalovaný v dovolaní v rámci namietanej vady zmätočnosti namieta, že uznesenie odvolacieho súdu je arbitrárne, keďže odvolací súd nereagoval na námietku žalovaného týkajúcu sa porušenia dobrých mravov z dôvodu šikanózneho výkonu práva žalobcom. Rozdelenie jedného nároku do množstva žalôb podaných súčasne je podľa žalovaného zjavnou šikanou žalovaného.

12. Nedostatočná kvalita súdneho rozhodnutia, ktorého odôvodnenie nezodpovedá procesným požiadavkám práva na spravodlivý proces, môže byť predmetom dovolacieho prieskumu v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP (m. m. IV. ÚS 154/2020, IV. ÚS 447/2020, I. ÚS 570/2020). Keď sa konajúci súd rozhodujúci o opravnom prostriedku sporovej strany nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou sporovej strany adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (m. m. III. ÚS 402/08, IV. ÚS 279/2018). Odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu je pritom potrebné posudzovať spoločne, pretože tvoria jeden celok (porovnaj II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

13. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že podľa odvolacieho súdu bolo v prípade späťvzatia žaloby povinnosťou súdu skúmať zavinenie na zastavení konania iba z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva. Kritérium procesného zavinenia je potrebné posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu k tomu, čo žalobca v konaní požadoval, resp. akého výsledku sa domáhal a skutočnosťou, pre ktorú žalobca neskôr zobral žalobu späť. Odvolací súd následne konštatoval, že žalobca zobral žalobu späť s odôvodnením, že žalovaný dobrovoľne uhradil žalobcovi po vydaní platobného rozkazu a podaní odporu istinu aj príslušenstvo 15. februára 2022. Z procesného hľadiska tak zastavenie konania zaviniť žalovaný. Tvrdenia žalovaného spočívajúce v nesplatenosti nároku žalobcu preto boli bez právneho významu. Skutkové tvrdenia, ktoré v konaní uvádzal žalovaný, súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania po zastavení konania nemohol posudzovať, keďže by tým skúmal dôvodnosť žalobcom uplatneného nároku vo veci samej aj po zastavení konania. Podľa odvolacieho súdu zároveň nebol dôvod pre použitie § 257 CSP, keďže nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. Uvedené odôvodnenie podľa dovolacieho súdu poskytuje dostatočné a zrozumiteľné odpovede na podstatné otázky, ktoré v konaní vznikli. Odvolací súd zdôraznil, že podstatným bolo v konaní skúmať procesné zavinenie na zastavení konania, a to z objektívneho hľadiska, pričom ostatné námietky žalovaného týkajúce sa hmotnoprávneho posúdenia žalobcom uplatneného nároku (vrátane rozdelenia nároku žalobcu do viacerých žalôb) neboli pre rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania podstatné. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu síce stručne, avšak zrozumiteľne a presvedčivo poskytlo odpovede, ktoré skutočnosti bolo podstatné skúmať pre prijatý záver o nároku na náhradu trov konania a ktoré skutočnosti pre rozhodnutie podstatné neboli. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu preto podľa dovolacieho súdu spĺňa zákonné náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu a nemožno dospieť k záveru o jeho nepreskúmateľnosti, prípadne arbitrárnosti.

15. Z uvedených dôvodov dovolací súd konštatuje, že dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezistil.

16. Najvyšší súd zároveň poukazuje na uznesenia najvyššieho súdu z 25. apríla 2024 sp. zn. 5Obdo/17/2023, z 29. februára 2024 sp. zn. 4Obdo/30/2023, z 27. marca 2024 sp. zn. 1Obdo/42/2023 a z 28. augusta 2024 sp. zn. 3Obdo/42/2023, v ktorých najvyšší súd rozhodoval o dovolaní toho istého dovolateľa v postavení žalovaného a dospel k rovnakým záverom ako v tu posudzovanej veci. Najvyšší súd zároveň v uvedených rozhodnutiach konštatoval, že samotná skutočnosť, že žalobca podal viaceré

žaloby za rôzne časové obdobia sama osebe nie je dôvodom pre záver o šikanóznom uplatňovaní práva, keď nárok za každé uplatnené obdobie môže mať rozdielne skutkové okolnosti a zákonná úprava takúto procesnú taktiku žalobcu nezakazuje. Dovolací súd zároveň zdôraznil, že rozsah a konkretizácia úkonov, za ktoré bude v konečnom dôsledku priznaná náhrada trov konania, bude ešte predmetom rozhodovania súdu postupom podľa § 262 ods. 2 CSP. S uvedeným odôvodnením sa najvyšší súd stotožňuje aj v tu posudzovanej veci.

17. Vzhľadom na prijaté závery o vylúčení prípustnosti dovolania uplatneného pre nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 2 CSP a nezistení naplnenia dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

18. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.